



Innst. S. nr. 12

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument nr. 8:103 (2002-2003)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Rolf Reikvam, Lena Jensen og Heikki Holmås om å fornye dagens eksamensordning og vurderingsformer i grunnskolen og den videregående opplæringen

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge fram en stortingsmelding om elevvurdering i grunnskolen og videregående opplæring, med sikte på å fornye dagens eksamensordning og vurderingsformene i skolen."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Høyre, Ine Marie Eriksen, Jan Olav Olsen, Raymond Robertsen og Søren Fredrik Voie, fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Ottar Kaldhol og Eva M. Nielsen, fra Fremskrittspartiet, Ursula Evje og Arne Sortevik, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og lederen Rolf Reikvam, fra Kristelig Folkeparti, Arne Lyngstad og Elsa Skarbøvik, fra Senterpartiet, Rune J. Skjælaaen, fra Venstre, Ola Elvestuen, og representanten Jan Simonsen, viser til dokumentet.

Komiteen mener at dagens eksamensformer og vurderingsordninger innenfor grunnskolen og videregående skole bør vurderes. Komiteen mener det vil være riktig at disse ordningene vurderes når stortingsmeldingen basert på Kvalitetsutvalgets innstilling behandles.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen, viser til at Regjeringen har varslet at det våren 2004 vil bli lagt frem en omfattende stortingsmelding om kvalitet i grunnskoleopplæringen, bl.a. på grunnlag av innstillingen fra Kvalitetsutvalget og evalueringen av Reform 97. Flertallet mener det er naturlig å vurdere vurderingsformer og eksamensordninger i denne sammenheng, og går derfor inn for å utsette realitetsbehandlingen av forslagene i Dokument nr. 8:103 (2002-2003) til behandlingen av Regjeringens melding.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet deler forslagsstillernes syn på at hovedformålet med elevvurdering bør være å fremme læring og utvikling.

Disse medlemmer viser til at eksamensordningen i høyere utdanning fornyes i forbindelse med innføring av kvalitetsreformen, og at komiteens flertall i denne forbindelse mente at man skulle legge større vekt på læringsfremmende vurderinger underveis. Disse medlemmer ser i den forbindelse også et behov for å vurdere ordningene for elevevaluering i grunnskolen og i den videregående skolen.

Disse medlemmer viser til at valg av metoder for vurdering har stor betydning både for undervisningsformer, innhold i skolen og elevenes læringsstrategier. Det er viktig at det er klart samsvar mellom målene for opplæring, undervis- og slutt-evaluering.

Disse medlemmer påpeker at hovedformålet med elevvurdering må være å fremme læring og utvikling. På bakgrunn av dette mener disse medlemmer at den løpende evalueringen må styrkes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ønsker gode verktøy for å vurdere kvaliteten i skole og utdanning på alle nivåer, og mener i den forbindelse at lærere, elever, skole og myndigheter må

finne seg i å bli vurdert. Disse medlemmer mener samtidig det er viktig at eleven tar ansvar for egen læring, og i så måte bidrar til egevaluering. Disse medlemmer er derfor positiv til at elevene skal få økt innflytelse over vurderingen. Disse medlemmer har merket seg Elevorganisasjonens arbeid med elevvurdering. Disse medlemmer mener det er viktig at Regjeringen vurderer om Elevorganisasjonen bør gis ekstra midler for å ivareta og sikre arbeidet med å informere og aktivisere elevene med elevvurdering.

Disse medlemmer er kjent med at det finnes en rekke skoler som i dag har prøvd ut nye former for elevvurdering, og at det pr. i dag foregår 65 forsøk med alternative eksamens- og vurderingsformer i grunnskolen og den videregående opplæringen som er godkjent av Læringscenteret. Disse medlemmer stiller seg således positiv til at erfaringene fra disse skolene samles og systematiseres slik at alle landets skoler kan dra nytte av dette.

Disse medlemmer understreker at det er viktig at elever med lærevansker ikke blir glemt i prosessen med å utvikle best mulige evalueringsmetoder. Evalueringsmetoder skal være nyttige verktøy for å avdekke lese- og skrivevansker, men også for å forebygge slike vansker.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen har merket seg at NOU 2003:16 "I første rekke" også omhandler en rekke tiltak når det gjelder vurdering og dokumentasjon av læringsutbyttet. Disse medlemmer har også merket seg at departementet vil fremme en stortingsmelding basert på denne utredningen våren 2004. Disse medlemmer finner det derfor ikke hensiktsmessig at det utarbeides egen melding om eksamen og vurderingsformer som omtalt av forslagsstillerne.

Disse medlemmer viser til Innst. S. nr. 337 (2000-2001) om Kvalitetsreformen og merknader om eksamen der det heter:

"Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til sine merknader under Undervisning, og mener at øket bruk av "underveisevaluering" og redusert bruk av eksternt sensor kan gjøre det vanskeligere å følge opp flertallets ønske om "etterprøvbarhet ved evaluering og likebehandling av studentene". Disse medlemmer vil understreke at ønsket om "etterprøvbarhet" og likebehandling av studentene også forutset-

ter et system som ivaretar studentenes mulighet til å klage over evalueringen på en tilfredsstillende måte. Disse medlemmer mener at hensynet til opprettholdelse av nasjonale standarder bør tillegges betydelig vekt også ved utforming av evalueringsformene. Disse medlemmer mener at disse spørsmål best ivaretas av institusjonene selv."

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets prinsipp- og handlingsprogram der det heter:

"Fremskrittspartiet vil innføre karakterer i alle fag fra og med femte klasse som settes i forhold til objektive faglige prestasjoner."

Ved senere behandling av spørsmålet om vurdering og dokumentasjon av læringsutbytte vil dette være retningssivende. Disse medlemmer understreker at prinsippet om etterprøvbarhet ved evaluering og likebehandling også må gjelde for elever i grunnskolen, og både ved bruk av karakterer og ved eventuell bruk av ulike typer elevvurdering.

Disse medlemmer har merket seg omtale av budsjettforslaget for 2002 når det gjelder vedtak om sentralt utarbeidete prøver i stedet for eksternt sensurerte avgangsprøver. Dette flertallsvedtaket stemte Fremskrittspartiet for. Vedtaket ble senere omgjort i egen tilleggs sak også med Fremskrittspartiets tilslutning. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiets begrunnelse for budsjettvedtaket var ønske om effektivisering og ikke ønske om å avskaffe avgangsprøver i ungdomsskolen. Disse medlemmer minner om at når Fremskrittspartiet valgte å stemme for tilleggsbevilgning i egen sak, var det for å sikre eksternt sensurerte avgangsprøver for elevene i en situasjon der departementet ikke fulgte opp flertallets budsjettvedtak på en korrekt måte.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 8:103 (2002-2003) - forslag fra stortingsrepresentantene Rolf Reikvam, Lena Jensen og Heikki Holmås om å fornye dagens eksamensordning og vurderingsformer i grunnskolen og den videregående opplæringen - vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 21. oktober 2003

Rolf Reikvam
leder

Eva M. Nielsen
ordfører